

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7516205522
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7516205522.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu v spore žalobcu Home Credit Slovakia, a.s, Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, právne zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, 1. mája 173/11, proti žalovanému S. H., J.. X.X.XXXX, I., K. XXX/X, právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Košice, Kuzmányho 29, o zaplatenie 3.113,90 € s prísl., o protižalobe žalovaného na zaplatenie 4.274,70 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku 16C/346/2016-105 z 27. novembra 2017 Okresného súdu Košice- okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj súd) rozsudkom rozhodol, že I. konanie sa vo vzťahu k sume 2.600,- € zastavuje, II. v prevyšujúcom rozsahu sa protižaloba zamietá a III. stranám sporu sa náhrada trov konania nepriznáva, keď konal o žalobe aj protižalobe).

2. V odôvodnení rozhodnutia o.i. uviedol, čoho sa žalobca žalobou domáhal a ako ju odôvodnil, ako sa k žalobe vyjadril žalovaný, ďalej, že v rozsahu sumy 4.274,70 € podľa tvrdenia žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu, na základe čoho si žalovaný uplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 4.274,70 €. Skôr, ako súd doručil podanie žalovaného na vyjadrenie žalobcovi, žalobca pred prvým pojednávaním, podaním z 17.3.2017 (č.l. 84) zobral žalobu celkom späť a konanie navrhol zastaviť. O tomto dispozičnom úkone súd rozhodol uznesením 20.6.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12.7.2017. Predmetom konania tak zostal nárok, uplatnený žalovaným (v postavení žalobcu) v podaní zo 7.2.2017 o zaplatenie 4.274,70 €. Na pojednávaní 27.11.2017 žalovaný v pozícii žalobcu zdôraznil, že v predmetnej veci sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej sa neuvádza celková doba trvania zmluvy, celková výška poskytnutého úveru, a zároveň absentuje členenie na výšku, počet a splatnosť či už istiny, úrokov a poplatkov, čo robí tento úver bezúročným a bezpoplatkovým. Poukázal tiež na výšku odplaty, ktorá bola touto zmluvou dohodnutá v sadzbe 27,36%, ktoré považoval za neplatné dojednanie v rozpore s dobrými mravmi, a keďže sa jedná o súčasť hlavného plnenia, tak takéto dojednanie robí zmluvu ako celok neplatnú.

3. Súd citoval článok 8 a 11 základných princípov CSP, § 52 OZ, § 497, § 502 Obchodného zákonníka, § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a uviedol, že medzi stranami došlo k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách, že prejednávacia vec má občianskoprávny charakter a teda práva a povinnosti sa budú posudzovať podľa Občianskeho zákonníka a iných predpisov na ochranu spotrebiteľa, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo zmluvy a jej

článku 4 vyplýva, doba trvania zmluvy vyjadrením počtu splátok, v ktorom má byť úver zaplatený t.j. počtom 84 splátok, so splatnosťou prvej splátky 18.12.2011 a poslednou- osemdesiatou štvrtou 18.11.2018. Ďalej uviedol, že zo zmluvy vyplýva, že predajná cena 5.188,- € spolu s nákladmi žalobcu ako veriteľa v sume 826,55 €, ktoré žalobca predajcovi zaplatil 5.12.2011 titulom úverovej zmluvy č. 0011004482, a po odrátaní akontácie žalovaným v sume 600,- € zostala predmetom úverovania suma 5.414,55 €, táto suma je uvedená celkom jasne a určite. K ročnej percentuálnej miere nákladov a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere uviedol, že v zmluve ani tento údaj neabsentuje. Žalovaný na pojednávaní poukázal na to, že v zmluve nie je členená výška, počet a splatnosť či už istiny, úrokov a poplatkov, čo v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch robí tento úver bezúročným a bezpoplatkovým. Ohľadom skutočnosti, že členenie splátok je obsiahnuté v splátkovom kalendári mal za to, že zákon o spotrebiteľských úveroch to požaduje/považuje ako obligatórnu náležitosť zmluvy, t.j. nie iba v určitej listine či dokumente, tvoriacom jej prílohu. Poukázal na výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 odsek 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 odsek 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči....., „Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.“ Ďalej dokazovaním bolo preukázané, že súčasťou úverovej zmluvy bol tiež splátkový kalendár - amortizačná tabuľka z obsahu ktorej nad všetky pochybnosti vyplýva, aká časť z prvej až po osemdesiatu štvrtú splátku pripadne v ten-ktorý mesiac na istinu, a aká časť na zmluvný úrok, s uvedením presného dátumu splatnosti každej jednej splátky. Rozloženie splátok na výšku istiny a výšku úroku, ktorý mal byť každý mesiac zaplatený, bolo vykonané určite, jasne, zrozumiteľne, v písomnej forme a teda ani tento údaj v zmluve o úvere neabsentuje. Žalovaný prezentoval, že najrozpornejším ustanovením, ktoré je v zrejmom a hrubom rozpore s dobrými mravmi je ustanovenie týkajúce sa odplaty za poskytnutie úveru, keď zmluvný úrok 27,36 % výrazne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i s dobrými mravmi, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Tvrdil, že v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby za poskytnutie úveru dosahovala úroveň 9,56 %, a teda v prejednávacom prípade hodnota ročnej úrokovej sadzby niekoľkokrát prevyšuje úroveň priemerných úrokových mier obchodných bánk. Súd poukázal na to, že podľa Výkazu priemerných úrokových mier z úverov poskytovaných rezidentom eurozóny z nových obchodov bola v novembri 2011 pri spotrebiteľských úveroch s lehotou splatnosti nad 5 rokov vo výške 13,89%. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom a závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. V čase uzavretia zmluvy dňa 20.11.2011 sa vychádzalo z toho, že je prípustné, ak subjekty, poskytujúce úvery obyvateľstvu z vlastných zdrojov vyžadujú úroky vyššie než v obchodných bankách v danom čase, čo je spôsobené najmä tým, že vybavenie nie je až tak administratívne náročné a sú rýchlejšie. Miera, v akej takéto úroky sú akceptovateľné, nesmie prekročiť rámec korektívu dobrých mravov a podľa ustálenej judikatúry súdov je to miera, ak nepresahuje úroveň 100% nad priemernú úrokovú sadzbu obchodných bánk v danom čase. V zmluve z 20.11.2011 bola výška zmluvného úroku dohodnutá v sadzbe 27,36 %. V novembri 2011 pri spotrebiteľských úveroch s lehotou splatnosti nad 5 rokov bola priemerná úroková miera vo výške 13,89 % a keďže dvojnásobok činí 27,78%, dohodnutý úrok neprevýšil 100% priemeru. Neodporoval teda udržateľnosti korektívu dobrých mravov a nejedná sa o neplatne dohodnutý úrok a žalobcovi tak naň vznikol plný nárok. Súd navyše názor žalovaného, že prípadné neplatné dojednanie zmluvného úroku by znamenalo neplatnosť celej zmluvy, považuje za nesprávny. Absolútnou neplatnosťou v zmysle § 41 OZ by bolo postihnuté iba dojednanie o úrokoch, nie celá zmluva o úvere, pretože túto časť právneho úkonu možno oddeliť od ostatného obsahu. Súd, vychádzajúc zo žalovaným tvrdených skutočností, od ktorých odvodzuje záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru má za to, že zmluva má všetky náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. a zmluvný úrok 27,36% ročne nie je dojednaný v rozpore s dobrými mravmi; a preto zmluva z 20.11.2011 je platná a úver nie je bezúročný a bez poplatkov. Na základe všetkých dôkazov a skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo a ako ich strany prezentovali v tomto konaní uzavrel, že žalobca sa na úkor

žalovaného nijako neobohatila, t.j. žiadna pohľadávka žalovaného voči žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia neexistuje. Z toho dôvodu ani nebolo potrebné skúmať okolnosti premlčania, ktoré žalobca v tomto konaní namietol a už vôbec nie to, či by bolo dôvodné uvažovať o 10 ročnej premlčacej dobe tak, ako to navrhoval žalovaný. Aj z uvedeného dôvodu bol návrh žalovaného na odročenie pojednávania a doplnenia dokazovania predložením judikatúry, zamietnutý. Po čiastočnom späťvzati preto súd zvyšok protižalobou uplatneného nároku v sume 1.674,70 € zamietol ako nedôvodný. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, § 257 CSP a uviedol, že uznesením z 20.6.2017 súd zastavil konanie o žalobe žalobcu na zaplatenie 3.113,90 € s tým, že o vzájomných trovách strán, vzhľadom na podanú protižalobu žalovaným, bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí. Z procesného hľadiska platí, že ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane (§ 256 ods. 1 CSP), čo v tomto prípade by znamenalo, že trovy by patrili žalovanému. O protižalobe žalovaného však bolo rozhodnuté tak, že konanie ohľadom sumy 2.600,- € bolo zastavené a zvyšok protižaloby bol zamietnutý, čo by znamenalo povinnosť žalovaného zaplatiť trovy žalobcovi. Súd dôvody hodné osobitného zreteľa vidí práve v tom, že každá zo strán sporu bola vo svojej časti konania neúspešná (vo svojej podstate), a bude spravodlivé, aby svoje trovy znášala výhradne sama. Preto ohľadom vzájomných trov strán sporu súd podľa § 257 CSP rozhodol, že náhradu trov konania žiadnej zo strán nepriznáva.

4. Proti tomu rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v rozsahu druhého a tretieho výroku z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Nestotožnil sa so záverom súdu, ktorý predmetnú úverovú zmluvu posúdil ako obsahujúcu všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch a opätovne poukázal na tú skutočnosť, že predmetná zmluva aj napriek záverom súdu neobsahuje viacero obligatórnych náležitostí tak, ako to požaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. K údaju o celkovej výške poskytnutého úveru uviedol, že v čl. II úverovej zmluvy sa uvádza celková výška úveru v sume 5.415,55 €, čo však nie je možné považovať za celkovú výšku poskytnutého úveru, nakoľko uvedená suma zahŕňa aj náklady spojené s poskytnutím úveru. Čo sa týka nákladov spojených s poskytnutím úveru v sume 826,55 € poukázal na to, že tieto predstavujú akúsi „províziu“ predajcu vozidla, ktorý pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy konal v mene a na účet žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline z 15.12.2015, sp. zn. 5Co/590/2015, z ktorého vyplýva, že vzhľadom na účelový charakter predmetného úverového vzťahu je za celkovú výšku poskytnutého úveru potrebné považovať len sumu, ktorá bola zo strany žalovaného poukázaná za účelom úhrady kúpnej ceny predmetu financovania, teda len sumu 4.588,- EUR tak, ako to vyplýva z faktúry vystavenej predajcom pri predaji daného motorového vozidla. Do tejto celkovej výšky úveru tak rozhodne nemožno zahŕňať uvedené náklady za poskytnutie úveru v sume 826,55 €, nakoľko ide o určitú odplatu žalobcu voči predajcovi za sprostredkovanie úveru, pričom ide výlučne o internú transakciu medzi žalobcom a predajcom, ktorá nemá akýkoľvek vplyv na zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Skutočná suma reálne poskytnutých finančných prostriedkov vo výške 4.588,- € však v predmetnej úverovej zmluve preukázateľne absentuje, na základe čoho je potrebné na takúto úverovú zmluvu hľadieť ako na bezúročnú a bezpoplatkovú. K údaju o dobe trvania zmluvy uviedol, že sa nemožno stotožniť so záverom súdu, podľa ktorého predmetná úverová zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy, nakoľko v tejto sa uvádza termín prvej splátky a termín konečnej splatnosti úveru, a tiež sa v tejto uvádza počet splátok. Za uvedenie doby trvania zmluvy tak podľa jeho názoru nie je možné považovať uvedenie počtu splátok, v ktorých má dlžník vrátiť veriteľovi istinu poskytnutého úveru spolu s jeho odplatom, nakoľko tieto splátky môžu byť platené v rozličných časových intervaloch, a teda na základe takéhoto údaju nie je možné objektívne určiť dobu trvania zmluvy. Za splnenie povinnosti uvádzať v úverových zmluvách údaj o dobe trvania zmluvy tiež nemožno považovať prípady, kedy sa v úverových zmluvách uvádza termín prvej splátky a termín konečnej splatnosti, nakoľko úverová zmluva fakticky môže trvať a byť platná rovnako pred termínom prvej splátky úveru a rovnako aj po termíne poslednej splátky úveru. Uvádzanie takéhoto údaju spôsobom, ako uvádza žalovaný má svoje opodstatnenie v tom, že má spotrebiteľovi poskytnúť predstavu o tom, ako dlho bude zmluvou viazaný. Tento údaj má tak byť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedený jasne a zrozumiteľne. Uvedené potvrdzuje aj početná judikatúra súdov Slovenskej republiky, ktoré mnohokrát v obdobných prípadoch obdobnú zmluvu neobsahujúcu podstatné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. obsiahnuté v jeho § 9 ods. 2 posúdili ako bezúročnú a bez poplatkov, a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave z 15.11.2017, sp. zn. 11Co/297/2016, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline z 20.4.2015, sp. zn. 11Co/127/2015. K údaju o výške, počte a termínoch splátok istiny úrokov a iných poplatkov uviedol, že podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka

musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, výšku, počet a termíny splátok úrokov a výšku, počet a termíny splátok iných poplatkov prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z uvedeného jasne vyplýva, že nepostačuje, ak v samotnej zmluve je uvedený len súhrnný počet všetkých splátok a súhrnná výška splátky, prípadne ak takéto členenie je obsiahnuté v inom dokumente tvoriacom prílohu k úverovej zmluve, a to navyše bez ohľadu na to, či tento dokument je zmluvnými stranami podpísaný alebo nie. Uvádzanie takéhoto členenia v spotrebiteľskej zmluve je významné najmä z toho hľadiska, že pomáha spotrebiteľovi posúdiť výhodnosť ponúkaného úveru a jeho prijateľnosť. Nakoľko spotrebiteľ častokrát bez právnického vzdelania nedokáže posúdiť výhodnosť takých ponúkaných úverov a ich zmluvných podmienok, je potrebné, aby takéto údaje boli uvádzané v spotrebiteľských zmluvách. Na základe uvedeného je tak možné konštatovať, že všetky podmienky uvedené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch majú význam pre ochranu spotrebiteľa a majú zabezpečiť jeho informovanosť a istotu v súvislosti s poskytnutým úverom, a preto absencia ktorejkoľvek z týchto podmienok by bola na ujmu spotrebiteľa a negovala by jeho ochranu sledovanú práve touto právnou úpravou. Uvedené tvrdenia žalovaného podporuje aj judikatúra všeobecných súdov Slovenskej republiky, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 9Co/401/2012, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 30.3.2016, sp. zn. 9Co/83/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 22.10.2014, pod sp. zn. 24Co/249/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Žiline z 20.4.2015, sp. zn. 11Co/127/2015. K odplate za poskytnutie úveru uviedol, v prejednávanej príhode jej výška dosahuje mieru 27,36 %, čo je v absolútnom rozpore s § 53 ods. 6 OZ, ako aj v rozpore s dobrými mravmi a to tým, že podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch (ktorá v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy dosahovala hodnotu 13,89 %). Poukázal na viaceré rozhodnutia, napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26.4.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 7.5.2013, sp.zn. 6Co/138/2012, rozhodnutie Okresného súdu Nitra z 3.11.2015, sp. zn. 9C/192/2015 - 168. Ďalej poukázal na tú skutočnosť, že pri posudzovaní, kedy ide o dohodnutie odplaty v rozpore s dobrými mravmi a kedy nie sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa. Odplatu na úrovni 27,36 % tak nepovažoval za primeranú a v súlade s dobrými mravmi. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/26/2011 zo 6.4.2012, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo 7.5.2013, sp. zn. 6Co/138/2012 a rozsudok Krajského súdu v Prešove z 8.2.2011, sp. zn. 16Co/71/2011, na základe ktorých prijal záver o neplatnosti dohody o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ. Na záver podotkol, že s napadnutým rozhodnutím sa nie je možné stotožniť ani v časti, v ktorej súd uvádza, že ak by aj k bezdôvodnému obohateniu došlo, išlo by o nárok premičaný v objektívnej premičacej lehote na vydanie bezdôvodného obohatenia. S uvedenými závermi sa nestotožnil z toho dôvodu, že na prejednávanej prípad je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premičaciu lehotu, nakoľko v prejednávanej príhode došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu. Podľa názoru žalovaného ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, čo odôvodňuje tým, že žalobca už od začiatku svojho pôsobenia na finančnom trhu uzatvára so spotrebiteľmi zmluvy, ktoré trpia hneď niekoľkými vadami, pre ktoré nemá nárok na zaplatenie akýchkoľvek plnení nad rámec ním poskytovaných finančných prostriedkov. Poukázal na to, že už zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platný a účinný od 1.10.2001, rovnako zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platný a účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy obsahoval povinnosť uvádzať v zmluvách viacero obligatórnych náležitostí, ktorých absenciu sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Žalovaný zároveň upriamuje pozornosť aj na tú skutočnosť, že ak by aj súd nevyhodnotil predmetnú zmluvu ako bezúročnú a bezpoplatkovú, je potrebné mať na zreteli, že aj keď výška úrokov nie je priamo zákonom limitovaná, nemožno dohodnúť akúkoľvek výšku úrokov. Výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ), pričom výška úrokov je podľa právnej teórie, ako i praxe v rozpore so zákonom i dobrými mravmi vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu úrokovú mieru poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia dohody. Odmena na úrovni 27,36 % ročne je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Akýkoľvek výklad, podľa ktorého ak nebankový subjekt, ktorý dlhodobo extrémne nadsadzuje úroky ako odplatu vo formulárových zmluvách (ktoré sám pripravuje) nekoná úmyselne protizákonne by viedol k nelegitímnej ochrane silnejšej zmluvnej strany. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov je potrebné považovať dohodu o výške odplaty v miere takmer 30 % ročne z poskytnutých finančných prostriedkov za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný v danej súvislosti uviedol, že v čase uzavretia zmluvy so žalobcom, mal žalobca uzavretých niekoľko tisíc zmlúv tohto typu. Aj z rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že žalobca už uzavrel niekoľko tisíc takýchto zmlúv, čo len svedčí o tom, že nemôže ísť o nedbanlivosť, nakoľko drvivá väčšina (ak nie všetky) jeho zmlúv neobsahujú podstatné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, resp. obsahujú úroky v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedeného tak možno

vyvodiť záver, že nie je možné, aby práve pre takéto generálne celoplošné uplatňovanie horibilných úrokov sa ich inkasovanie nepovažovalo za úmyselné. Z uvedeného vyplýva, že na strane žalobcu išlo o jasný úmysel získať bezdôvodné obohatenie aj z tejto zmluvy a preto nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný nie je, nakoľko na prejednávanej prípad je potrebné aplikovať režim úmyselného bezdôvodného obohatenia a desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. V závere poukázal na to, že jedným z atribútov civilného sporového konania a právneho štátu je zásada právnej istoty, čo vyjadruje, že strana konania môže očakávať, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. V zmysle uvedeného poukázal na aktuálne znenie čl. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP a v tejto súvislosti poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5ECdo/192/2014 a na rozhodnutie z 16.1.2013, sp. zn. 6MCdo/9/2012.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, uplatnené odvolacie dôvody v prejednanom spore nie sú preukázané a rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil (výrok o zastavení konaní, nebol napadnutý odvolaním).

6. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

7. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

8. Žalovaný uplatnil tiež odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o

tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

9. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu a žiaden z uplatnených odvolacích dôvodov žalovaného nie je daný.

10. Z § 387 ods. 2 CSP vyplýva, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia aj ďalšie dôvody.

11. Preskúmaním napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu odvolacích námietok žalovaného (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli neúplné, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom, príp. založené na chybnom hodnotení vykonaných dôkazov alebo, že by súd prvej inštancie vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli alebo nevyšli za konania najavo, opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis (právnú normu) nesprávne vyložil, príp. ju na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav vecí, vzal do úvahy iba skutočnosti preukázané vykonanými dôkazmi, ktoré vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z § 191 a nasl. CSP, v súlade so zákonom a správnym spôsobom vyhodnotil všetky vykonané dôkazy vo vzťahu k uplatnenému nároku, starostlivo prihliadajúc na rozhodujúce skutkové tvrdenia a relevantné argumenty sporových strán, a dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Uplatnený nárok tiež správne právne kvalifikoval, aplikujúc relevantné hmotnoprávne normy príslušných právnych predpisov (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov účinný od 1.6.2010), ktoré aj správne interpretoval a vyvodil zodpovedajúce právne závery o právach a povinnostiach sporových strán. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so správnym skutkovým základom rozhodnutia, s právnym posúdením prejednávanej veci súdom prvej inštancie i s jeho právnymi závermi a zároveň v súlade s § 387 ods. 2 CSP konštatuje úplnosť a správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, na ktoré v podrobnostiach odkazuje.

12. Skutočnosti, ktoré žalovaný uviedol v podanom odvolaní, nič nemenia na vecnej správnosti napadnutého rozsudku, nie sú spôsobilé spochybniť správnosť skutkových záverov (skutkových zistení), ku ktorým dospel súd prvej inštancie, ním vykonaného hodnotenia dôkazov ani právnych záverov, na ktorých je preskúmané rozhodnutie založené, a neodôvodňujú prijať iné rozhodnutie o uplatnenom nároku v prospech žalobcu. Odvolací súd sa stotožňuje so správnym záverom súdu prvej inštancie a právnym posúdením zmluvy o úvere uzavretej medzi stranami sporu v časti dojednaní o zmluvných úrokoch vo výške 27,36 %, že táto nie je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka).

13. Na zdôraznenie vecnej správnosti rozsudku v napadnutej časti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1M Cdo 1/2009 z 31.7.2009, podľa ktorého dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka a nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný; o takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Podľa záverov ustálenej súdnej praxe neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je len taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným komerčnými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26. apríla 2012). V čase uzavretia úverovej zmluvy medzi stranami sporu bol zákaz neprimeraného úročenia upravený v § 53 ods. 6 OZ v znení účinnom do 31.5.2014, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu ustanovenú vykonávacím predpisom, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Úroková sadzba 27,36 % (odplata) dohodnutá medzi stranami v zmluve o úvere z 20.11.2011 však

podstatne neprevyšuje dvojnásobok priemernej ročnej úrokovej miery nákladov a najvyššiu prípustnú výšku odplaty pri obdobných spotrebiteľských úveroch obvykle požadovanú na finančnom trhu v rozhodnom čase, a také dojednanie odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi preto aj podľa názoru odvolacieho súdu z pohľadu § 3 ods. 1 OZ, § 39 a § 53 ods. 6 OZ netreba považovať za neplatné, dôvody v rozsudku sú príkladné.

14. V eurokonformnom výklade § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia a riešením tejto otázky sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018 (a následne aj 3 Cdo 56/2018 zo dňa 17.4.2018).

15. Z vyššie citovaného rozhodnutia vyplýva, že zákon č. 129/2010 Z.z. je úplnou transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Smernica ako špecifický prameň práva Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli smer sledovaný smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (odkaz na rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110).

16. Z citovaného rozhodnutia ďalej vyplýva z rozsudku ako konštatoval, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice. Vychádzajúc zo záveru, že zákonom č. 129/2010 Z.z. bola transponovaná smernica 2008/48/ES v celom rozsahu, zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. Eurokonformným výkladom § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“ alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Z dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby § 9 ods. 2 písm. k/ tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v smernici, teda to, aby zmluva o úvere upravovala výšku, počet a termíny splátok ako súboru, ktorý zahŕňa istinu, úroky a aj iné poplatky. Podľa presvedčenia najvyššieho súdu zohľadňujúceho aj účel zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, teda § 9 ods. 2 písm. k/ zákona 129/2010 Z.z. neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice (viď bližšie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018).

17. Vychádzajúc z uvedených záverov rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú použiteľné v prejednávanej veci a tiež z uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy a z tohto dôvodu nejde o úver bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z.

18. Za nedôvodnú považuje odvolací súd odvoláciu námietku žalovaného vo vzťahu k chýbajúcej náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 9 ods. 1 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. - chýbajúci termín konečnej splatnosti úveru.

19. Ust. § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. stanovuje ako podstatnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, pričom nedostatok tejto náležitosti má v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30.4.2014 (t.j. v čase uzavretia zmluvy) za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V prejednávanej veci súd prvej inštancie správne zistil, že doba trvania zmluvy je vyjadrená počtom splátok (84), a v zmluve je uvedený dátum prvej mesačnej splátky 18.12.2011, čo však umožňuje spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátum poslednej splátky a aj konečnej splatnosti úveru.

20. Keďže žalovaným uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci neboli preukázané, odvolanie nemožno považovať za opodstatnené, a preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania ako vecne správny.

21. Žalovaný si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, avšak v odvolacom konaní nemal úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalobcoví žiadne trovy v odvolacom konaní preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

22. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.